

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskeva alueellinen linjaus

1. Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus perustuu ulkomaalaislakiin (301/2004) ja valtakunnalliseen linjaukseen ulkomaisen työvoiman käytön yleisistä edellytyksistä (VNp 11.10.2012). Alueellisen linjauksen tarkoituksena on tukea työvoiman saatavuutta Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) alueella huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Alueellinen linjaus ei sisällä valtakunnallisessa linjauksessa käsiteltyjä seikkoja. Tästä syystä alueellista linjausta on luettava rinnakkain valtakunnallisen linjauksen kanssa.

Alueellinen linjaus ei ole oikeussääntö. Linjauksen tarkoituksena on antaa tietoa siitä, mitä hakemusta käsittelevän virkamiehen tulee ottaa huomioon harkittaessa työntekijän oleskeluluvan tai muun työntekoon oikeuttavan luvan myöntämistä. Työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen liittyvä harkinta on tapauskohtaista kokonaisharkintaa, joka sisältää sekä työvoiman saatavuuden selvittämisen, että työsuhteiden ennakovalvonnan, jossa tulee varmistua siitä, että työsuhteessa noudatetaan asianomaista työehtosopimusta ja Suomen työlainsäädäntöä. Lisäksi varmistetaan, että työnantaja kykenee suoriutumaan työnantajavelvoitteistaan.

Työntekijän sopivuuden arviointi kuuluu lähtökohtaisesti työnantajalle ja työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) selvittää työmarkkinoiden käytettävissä olevan työvoiman saatavuuden. Vaadittavien terveydentila- ja pätevyysvaatimusten asianmukaisuutta koskeva harkinta kuuluu ulkomaalaislain mukaan TE-toimistolle. Työntekijän toimeentulon tulee olla turvattu ansiotyöllä kuukausittain työntekijän oleskeluluvan voimassa ollessa.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaiset saavat työskennellä Suomessa ilman työntekijän oleskelulupaa. Vastaava oikeus on myös Norjan, Islannin, Liechtensteinin ja Sveitsin kansalaisilla. ETA-alueen ulkopuolisten maiden kansalaisilta vaaditaan lähtökohtaisesti työntekijän oleskelulupa, mutta poikkeuksiakin on. Ulkomaalaislaissa on määritelty ne tehtävät, alat ja asemat, joihin liittyy oikeus tehdä työtä ilman työntekijän oleskelulupaa. Työnantajan velvollisuutena on varmistua siitä, että palvelukseen tulevalle ja palveluksessa olevalla ulkomaalaisella on vaadittava työntekijän oleskelulupa tai että hän ei tarvitse oleskelulupaa. Lisätietoja www.te-palvelut.fi (Työnantajalle – Rekrytoi ulkomailta) ja www.migri.fi

2. Pohjois-Savon alueellinen linjaus

Työmarkkinoilla käytettävissä olevan työvoiman saatavuuden selvittäminen

Suomessa toimivan työnantajan edellytetään ensisijaisesti rekrytoivan työvoimaa työmarkkinoilla jo olevan työvoiman piiristä Suomessa ja EU/ETA-alueella. Työvoiman saatavuutta selvittäessä edellytetään pääsääntöisesti, että kyseinen työpaikka laiteetaan avoimeksi paikallisessa TE-toimistossa www.te-palvelut.fi -sivuille. Kohtuullisena aikana Pohjois-Savossa pidetään sitä, että työpaikka on avoinna vähintään kaksi viikkoa.

Työnantajan tulee oleskelulupahakemuksen käsittelyn yhteydessä antaa Kaakkois-Suomen TE-toimistolle kirjallinen selvitys työntekijän haun tuloksesta. TE-toimisto käyttää työvoiman saatavuutta selvittäessään myös muita TE-hallinnon käytettävissä olevia tietolähteitä. Mikäli työsuhteelle ja työnantajalle laissa asetetut edellytykset täyttyvät, eikä työmarkkinoilta ole saatavilla sopivaa työvoimaa kohtuullisessa ajassa, työnantajan on mahdollista rekrytoida työvoimaa EU/ETA-alueen ulkopuolelta.

Alat, joilla työvoiman saatavuus on vaikeutunut Pohjois-Savossa

Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että seuraavilla ammatti- ja toimialoilla työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Hakemusta käsiteltäessä voidaan työntekijän oleskeluluvan myöntämistä puoltaa ilman, että työpaikka on julkisesti haussa:

- 1) metalli- ja konetekniikan alalla koneistajat ja hitsaajat sekä konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat
- 2) maa- ja metsätalouden tehtävistä tilatyöntekijät ja lomittajat
- 3) talonrakennusalalla kattoasentajat ja -korjaajat, LVIS-asentajat sekä raudoittajat
- 4) kuljetus- ja maarakennusalalla kuorma-autojen, erikoisajoneuvojen, puutavara-autojen sekä maansiirtokoneiden kuljettajat
- 5) hoivatyö, erityisesti mielenterveys- ja päihdetyö sekä vammais- ja vanhustyö
- 6) ravintolakokit (pl. etnisten ravintoloiden kokit) ja suurtaloustyöntekijät

3. Työntekijän oleskelulupahakemuksen käsittely Pohjois-Savossa

Pohjois-Savon ELY-keskuksen alueella työntekijän oleskelulupahakemuksen käsittely on keskitetty Kaakkois-Suomen TE-toimiston Lappeenrannan toimipaikkaan, jossa annetaan osaratkaisu. Lopullisen päätöksen tekee Maahanmuuttovirasto.

Oleskelulupahakemuksen voi panna vireille vain työntekijä itse. Ensimmäistä oleskelulupaa on haettava pääsääntöisesti ulkomailla Suomen edustustossa.

Lisätietoja Kaakkois-Suomen TE-toimistosta: www.te-palvelut.fi (Paikalliset TE-palvelut)

Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto
Työntekijän oleskelulupa-asiat
Villimiehenkatu 2 B
53100 Lappeenranta

Puhelimitse arkisin klo 9–11
Puh. 0295 042 006
tyolupapalvelut.kaakkois-suomi@te-toimisto.fi

4. Alueellisen linjauksen valmistelu ja voimassaolo

Pohjois-Savon alueellisen työlupalinjauksen valmistelussa on otettu huomioon alueen työmarkkinatilanne ja kuultu työmarkkinaosapuolten ja elinkeinoelämän sekä TE-hallinnon edustajien näkemyksiä. Linjausta on käsitelty Pohjois-Savon ELY-keskuksessa ja Pohjois-Savon TE-toimistossa.

Työvoiman saatavuutta harkittaessa on hyödynnetty mm. työ- ja elinkeinohallinnon ennakointitietoa, työmarkkinakatsauksia sekä ammattibarometrin tietoja.

Pohjois-Savon alueellinen linjaus on voimassa toistaiseksi. Alueellisen linjauksen päivitystarve arvioidaan vuosittain tai työmarkkinoilla tapahtuvien muutosten niin edellyttäessä useamminkin.

Lisätietoja

Lisätietoja Pohjois-Savon alueellisesta työlupalinjauksesta antavat maahanmuuttopäällikkö Lisbeth Mattsson (puh. 0295 026 597) ja ylitarkastaja Raili Nissinen (puh. 0295 026 541) Pohjois-Savon ELY-keskuksesta (etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi).

Kuopiossa 19.6.2018

Kari Virranta
E-vastuualueen johtaja

Lisbeth Mattsson
Maahanmuuttopäällikkö